

Předložená práce je pozoruhodná nejen svým důležitým zaměřením, ale i pěným způsobem zpracování. Již úvod je prost frází a nabízí čtenáři základní vhled do tématu. Následující první kapitola je věnovaná poruchám osobnosti. Jde vlastně o přehled hlavních přístupů k definování a vymezení poruch. Pochvalu podle mého názoru zaslouží i to, že autor nezapomíná i na biologické koreláty a složitou problematiku etiologie, epidemiologie a komorbidity (a především komorbidita velmi ztěžuje terapeutické snažení). Pochopitelně nemohl autor zapomenout na základní přehled psychoterapeutických přístupů. Ty jsou vlastně zmíněné už v přehledu třídění osobnostních poruch, ale navíc autor nabízí jakousi zastřešující úvahu vycházející z výzkumných a meta-studií. V této souvislosti je třeba také zmínit zralost autorova jazyky a zřetelnost jeho osobního přístupu k celé tématice. K výše zmíněnému třídění definic a psychologických teorií poruch osobnosti by snad dodal jen to, že klást do jedné roviny klasifikaci psychiatrickou, psychodynamický interpersonální přístup, kognitivní přístup atd. se mně zdá trochu nešťastné. Psychiatrie jako praktický obor lékařství využívá nejrůznějších teoretických přístupů. Probírané manuály MKN a DSM jsou praktickou, víceméně deskriptivní pomůckou, ale nereprezentují psychiatrii.

Za velmi zdařilou považuji kapitolu o terapeutické komunitě. Jde vlastně o terapeutické využití společenského způsobu našeho života s mnoha jeho tomu odpovídajícími rolemi. Jde o náročnější přístup, než je běžné využití terapeutických skupin. Nároky jsou podstatnější jak na vedení takových komunit, tak i na klienty. Autor zasvěceně prochází historií terapeutických komunit ve světě i u nás a diskutuje teoretické principy. Včetně kritických hlasů a výzkumů terapeutických komunit zde čtenář nalezne vše podstatné. Svoji diskusi autor podložil řadou prostudovaných pramenů. Empirická data autor čerpá z terapeutické komunity *Kaleidoskop*. Čtyři problémové okruhy, které autor hodlá zkoumat jako konkrétní hypotézy (viz str 81) jsou uvedené jim odpovídajícím zdůvodněním. Použité diagnostické metody autor zdůvodňuje i na pozadí existujících studií.

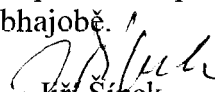
Ve výsledcích autor prezentuje a současně diskutuje nalezené hodnoty. Vedle srovnávání s některými údaji z Hendersonovy nemocnice v Londýně jsou také srovnávané údaje mezi *Kelidoskopem* (TKK) a Psychiatrickým centrem Praha (PCP). Otázka je položena tak, jestli je rozdíl v diagnostickém profilu těch, kdo se uchází o terapii v těchto zařízeních. Ovšem nejde o 'čisté' zájemce, kteří by zvážili výhody a jakousi afinitu, nýbrž většinou to navrhuje a rozhoduje odborník (psychiatr, psycholog) na základě znalosti zaměření a možností TKK a PCP. O čem tedy přesně vypovídají zjištěné rozdíly či podobnosti?

Také kapitola Diskuse je autorem vedena kvalitně a srozumitelně.

Po přečtení této zajímavé práce si formuluji následující otázku, resp. problémový okruh. Autor prakticky popsal vzorek pacientů přicházejících terapie v TKK a porovnal je se vzorky pacientů v Londýnské nemocnici a v českém PCP. Ptám se však, jestli ze zjištěných údajů je možné upozornit na kritické (výhodné, hlavní) mechanismy vlivu terapeutické komunity při léčbě poruch osobnosti. Je mně jasné, že k podloženému zodpovězení by autor potřeboval data ze začátku terapie a z jejího konce a to je dlouhá doba. Přesto by mě to zajímalo na základě podrobné analýzy podstaty komunity (viz kapitola této práce).

Práce splňuje všechny požadavky a já ji doporučuji k obhajobě.

Praha 3.1.2008

Jiří Šípek